

300 tisuća kuna uložio je PGŽ u stvaranje novog Apoksiomenovog doma na Lošinju

KOD KUĆE ■ NAKON DEVETOGODIŠNJEG PUTOVANJA, BRONČANA SKULPTURA AI Avangardnim muzejom bliže

Riječ je o potpunom novom, do sada neispričanom pristupu muzeja na ovim prostorima. To je suvremen, avangardan muzej koji zadovoljava sve upotrebne arhitektonske elemente koje takav postav zahtijeva, a uspješno potiče i efekt konstantnog iznenađenja kod posjetitelja, već od samog ulaska u prostore muzeja, objašnjava Ingrid Stanković, privremena ravnateljica Muzeja Apoksiomena

Anja TOMOVIĆ

Poznata brončana statua Apoksiomen, koja je zaludila povjesničare i kulturologe diljem svijeta, najavljuje svoj povratak na otok vitalnosti.

Nakon devet godina velikog putovanja u sklopu kojeg je privremeno boravio u Arheološkom muzeju u Zagrebu i Osijeku, muzeju antičkog stakla u Zadru, Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja u Rijeci, Etnografskom muzeju Split, Muzeju i galeriji Grada Ljubljane, palači Riccardi u Firenzi, Musée de Louvre u Parizu, British Museumu u Londonu, a zatim i Paul Getty muzeju u Los Angelesu, grčki se velikan odlučio vratiti natrag Lošinjanima, a za svoj dom odabrao

21,8

MILIJUNA kuna vrijednost je cjelokupne investicije izgradnje nekadašnje palače Kvarner te svih neophodnih uvjeta i kriterija Hrvatskog restauratorskog zavoda te uvjeta održavanja statue i stalnog postava

je bivšu palaču Kvarner – budući Muzej Apoksiomena.

Kip predstavlja atleta, mladog sportaša u trenutku dok čisti strigil (strugaljka) kojim je sa svoga tijela sastrugao ulje, prašinu i znoj nakon natjecanja. Tijekom restauracije, istraživanjem materijala i stila izrade kip je datiran u 2.-1. st. prije Krista, a prototip na temelju kojega je izrađen, znatno je stariji, iz sredine 4. st. pr. Kr. Imajući to na umu, očekuje se da će Muzej Apoksiomena, kao jedan od najprepoznatljivijih simbola Lošinja što uskoro otvara svoja vrata posjetiteljima, privući veliki broj znatiželjnika. Naime, nakon tehničkog pregleda prostora budućeg muzeja izvršenog još u srpnju prošle godine, krajem 2015. godine izvođač radova predao je Gradu zgradu bivše palače Kvarner smještene u samom centru Malog Lošinja. Cjelokupnu investiciju izgradnje nekadašnje palače Kvarner te svih neophodnih uvjeta i kriterija Hrvatskog restauratorskog zavoda, kao i uvjete održavanja statue i stalnog postava financirali su Grad Mali Lošinj i Ministarstvo kulture RH kao suosnivači muzeja, a riječ je o 21,8 milijuna kuna.

Lošinjski kip najbolje je sačuvan od 8 varijacija

Tijek radova

Naime, po prvotnom ugovoru sa Zajednicom ponuditelja što ju čine Radnik Križevci d.d. i Komunalno poduzeće d.o.o., vrijednost ugovorenih radova u muzeju bila je 12,5 milijuna kuna s PDV-om, međutim tije-

kom samog izvođenja rekonstrukcije građevine došlo je do neočekivanih radova.

Projektant je u suradnji s Ministarstvom kulture izradio i projekt muzejskog postava, što je zahtijevalo nove arhitektonske zahtjeve u postavu muzeja od strane predstavnika Ministarstva kulture RH te su tako nastali novi elementi interijera, koncepti strojarških instalacija i rasvjete muzejskog postava. Sukladno navedenome Grad Mali Lošinj pokrenuo je izradu Izmjena i dopuna projektne dokumentacije i ishodovao Potvrdu Izmjena i dopuna glavnog projekta od nadležnog Ureda za graditeljstvo. S obzirom na navedene promjene Grad je po analizi i prihvaćanju pre-

dloženih troškovi od strane Projektanta i Nadzora provedenom postupku javne nabave pristupio ugovaranju dodatnih radova pa je 30. prosinca 2014. godine sklopljen ugovor o izvedbenim radovima sa Zajednicom ponuditelja Radnik Križevci d.d. i Komunalnim poduzećem d.o.o. u iznosu od 3,7 milijuna kuna s PDV-om, s rokom izvedbe od 90 dana. Svoj doprinos stvaranju novog Apoksiomenovog doma dala je i Primorsko goranska županija uloživši više od 300 tisuća kuna.

U realizaciji projekta muzejskog postava, uz Radnik Križevci d.d., sudjelovali su Hrvatski restauratorski zavod, Regeneracija d.o.o. i Atelier »D«.

Projekt rekonstrukcije pa-

lače Kvarner za Muzej Apoksiomena izveden je temeljem prvonagrađenog idejnog rješenja arhitektonskog biroa d.o.o. Randić – Turato. Također, krajem 2015. godine temeljem natječaja kojeg je provelo Hrvatsko dizajnersko društvo u suradnji s Gradom Malim Lošinjem, odabran je i vizualni identitet Muzeja Apoksiomen. Stručni žiri od pet članova odabrao je rješenje dizajnera Luke Predragovića.

Gradsko vijeće usvojilo je prijedlog proračuna Muzeja Apoksiomena za 2016. godinu u iznosu od 3,158 milijuna kuna, koji snose suosnivači u jednakim omjerima – 50 posto Grad Mali Lošinj i 50 posto Ministarstvo kulture.

Devet scena

Na koncu, riječ je o jedinstvenom muzeju posvećenom statui Apoksiomena čija priča započinje već pri samom ulasku, u plavoj sobi prizemlja. Predviđeno je da grupa od 15 do 20 osoba u vremenskim intervalima od 30 minuta prođe redom sve prostorije muzeja što vode do centralne prostorije u kojoj je smještena statua. Devet scena svake prostorije, pružaju posebne osjetilne doživljaje, kako bi posjetitelji

MAMAC ZA TURISTE IZVAN SEZONE

U Županiji uvelike pozdravljaju otvaranje Muzeja Apoksiomena, a župan Zlatko Komadina smatra da će to biti ključno za podizanje broja turističkih dana i noćenja u predsezoni i sezoni na lošinjskom arhipelagu u cjelini.

– Apoksiomen je povijesna i kulturna atrakcija Hrvatske, Lošinja i naše županije, i dobra je odluka da kip ostane u blizini podmorja gdje je i nađen, dakle na Lošinju. To je velika turistička atrakcija i doista svjetska senzacija, i ako su turisti masovno dolazili svugdje gdje je Apoksiomen dosad bio izložen, sigurno će i na Lošinju. To je svjetska prilika za nas, kaže župan Komadina.

JEDINA VELIKA BRONCA NA ISTOČNOJ OBALI JADRANA

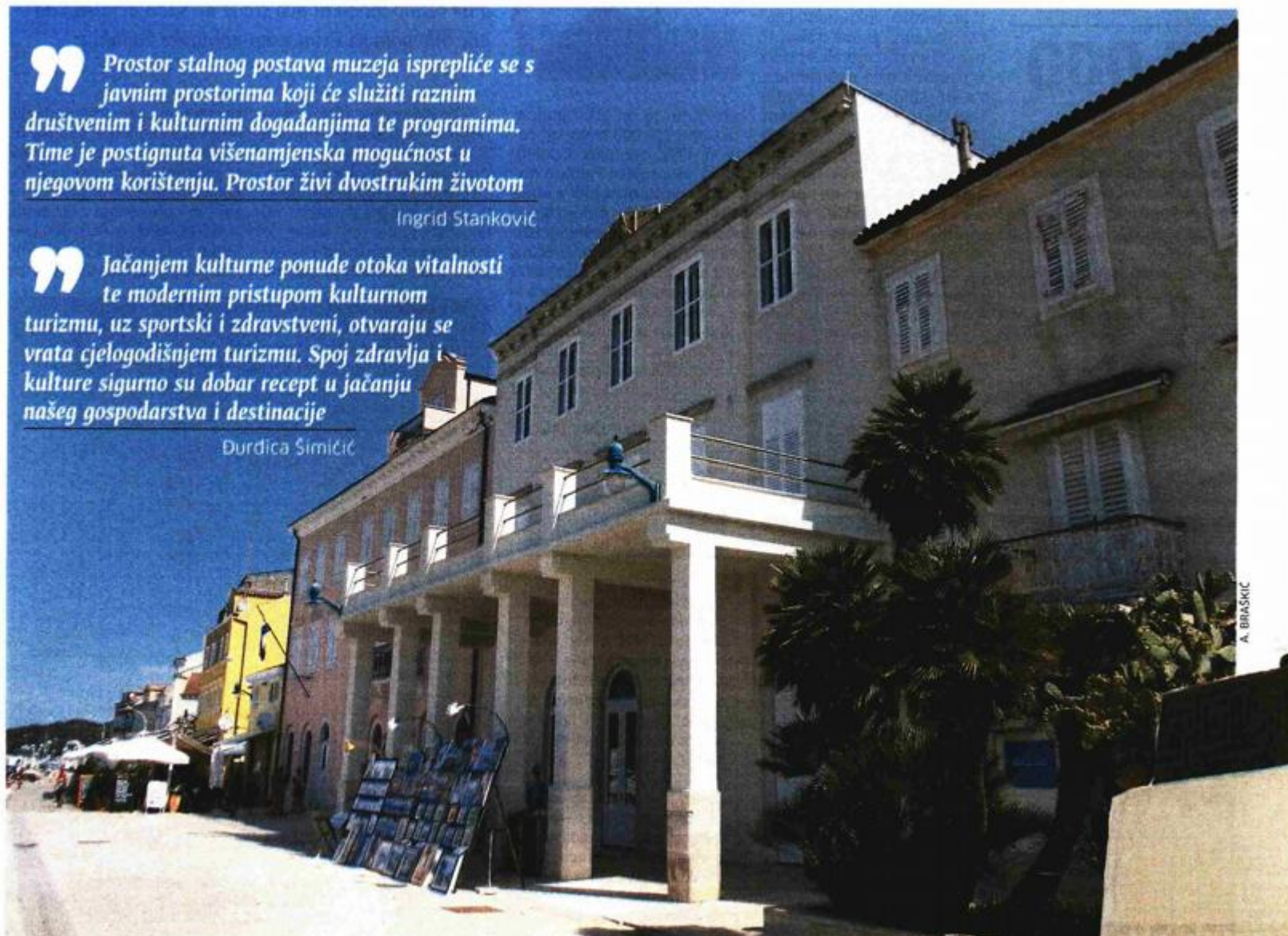
Antički brončani kip atleta, visok 192 centimetara, pronađen 1997. godine, a izvađen iz podmorja između otočića Vele Orjule i otoka Lošinja još 27. travnja 1999. godine, jedina je za sada pronađena velika bronca na istočnoj obali Jadrana, a pretpostavlja se da je u more dospio početkom 1. stoljeća, kamo su ga tijekom jakog nevremena bacili s broda zbog opasnosti od prevrtanja ili čak kao žrtvu bogovima za siguran nastavak putovanja kroz Osorski kanal u neko bogato odredište na sjeveru Jadrana. Tri godine prije izranjanja, slučajno ga je otkrio sportski ronilac i amaterski fotograf iz Belgije Rene Wauters na dubini od 45 metara. U istraživanju lokaliteta i vadenju kipa sudjelovali su znanstvenici iz pet zemalja, a preduvjet restauratorskih radova bila je desalinizacija, vršena do listopada 2000. godine nakon čega su krenuli konzervatorsko-restauratorski radovi što su pak potrajali šest godina, da bi velikan na posljednjem putu bio predstavljen na izložbi u Arheološkom muzeju u Zagrebu u svibnju 2006. godine.

” Prostor stalnog postava muzeja isprepliće se s javnim prostorima koji će služiti raznim društvenim i kulturnim događanjima te programima. Time je postignuta višenamjenska mogućnost u njegovom korištenju. Prostor živi dvostrukim životom

Ingrid Stanković

” Jačanjem kulturne ponude otoka vitalnosti te modernim pristupom kulturnom turizmu, uz sportski i zdravstveni, otvaraju se vrata cjelogodišnjem turizmu. Spoj zdravlja i kulture sigurno su dobar recept u jačanju našeg gospodarstva i destinacije

Durdica Šimičić

OKSIOMENA OČEKUJE OTVORENJE MUZEJA APOKSIOMENA U MALOM LOŠINJU cilju cjelogodišnjeg turizma

kroz okus, miris, sluh i pogled na individualiziran način u potpunosti doživjeli Apoksiomena, ali i destinaciju otoka vitalnosti kao jednog od naj-

ljepših mjesta na Mediteranu.

Prema ideji i projektu arhitektonskog biroa Randić-Turato, muzej i izložba Apoksiomena predstavljaju prostornu materijalizaciju scenarija i ceremonije prolaska kroz sobe i hodnike koji utjelovljuju arhitekton programiran pratećom izložbom i postavom kipa. Postavilo se pitanje kako prezentirati tako savršenu skulpturu koja se nalazi izvan svakog vremenskog i fizičkog konteksta kojem je bila namijenjena, a u isto vrijeme izvesti uzbudljiv i razumljiv muzejski postav. Promišljajući o tome, rodila se ideja od 9 vremenskih i prostorno oblikovanih scena u kojima posjetitelji od trenutka ulaska u muzej svojim osjetilima doživljavaju kompletnu Apoksiomenovu priču, od njegova pronalaska do povratka na otok vitalnosti.

– Ovakvo slaganje i ispreplitanje sadržaja muzeja s jedne strane i javne namjene s druge, omogućuje spoznaju raznih dijelova i sadržaja građevine, smatra arhitekt Idis Turato, a privremena ravnateljica Muzeja Apoksiomena Ingrid Stanković ističe suvremenost koja ovaj muzej čini jedinstvenim na našem prostoru.

Konstantno iznenađenje

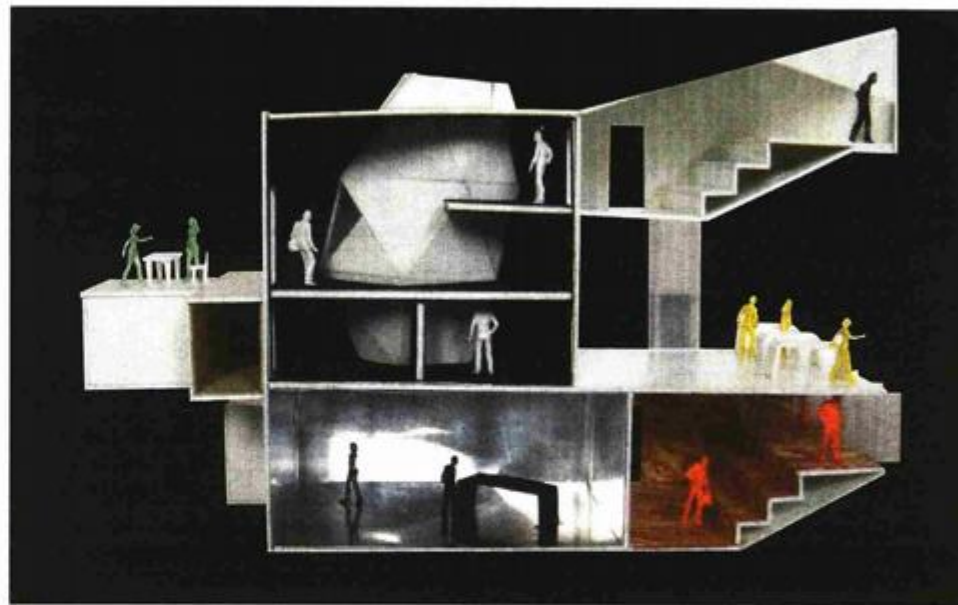
– S obzirom na potpuno individualiziran pristup prezentacije artefakta, Muzej je koncipiran suprotno od do sada uvriježene percepcije koju imamo o muzejima. Riječ je o potpuno različitim pojmovima ljepote. S jedne strane imamo savršenstvo statue Apoksiomena, dok stara palača Kvarner koja potječe iz 19. stoljeća, svojim rješenjem predstavlja ar-

LOŠINJSKI KIP MAGNET ZA POSJETITELJE

Od osam do sada poznatih varijacija prototipa Apoksiomena, od kojih je najpoznatiji brončani kip iz Kunsthistorisches Museuma u Beču, otkriven 1896. godine u Efezu, lošinjski je kip najcjelovitiji i najbolje sačuvan. Iako je autor kipa nepoznat, njegova klasična ljepota i vrsnoća izrade govore o vrhunskom majstoru. Gdje god se pojavi, izaziva oduševljenje i interese velikog broja ljudi, a nije neobično da je bio i glavna tema stručne konferencije »Definiranje ljepote: tijelo u antičkog grčkoj umjetnosti« održane u British Museumu u Londonu. Iako tada izložen zajedno sa 120 najznačajnijih antičkih skulptura svijeta, Apoksiomena je dana velika važnost s naglaskom na pronalazak, restauraciju, očuvanje te njegovo povijesno i umjetničko značenje, o čemu govori podatak da je bio posebno istaknut na samom ulazu u muzej koji se smatra najposjećenijim od svih 300 londonskih muzeja i galerija.

hitektonski iskorak 21. stoljeća. Čar se nalazi upravo u toj dijagonalno suprotnoj ljepoti vremenski tako udaljenih »svijetova«. Radi se o potpunom novom, do sada neispricanim pristupu muzeja na ovim prostorima. To je suvremen, avangardan muzej koji zadovoljava sve upotrebnne arhitektonske elemente koje takav postav zahtijeva, a uspješno potiče i efekt konstantnog iznenađenja kod posjetitelja, već od samog ulaska u prostore muzeja, objašnjava Ingrid Stanković izražavajući svoje zadovoljstvo činjenicom da su zahtjevni tehnički uvjeti u muzeju ispunili sve kriterije Hrvatskog restauratorskog zavoda.

– Muzej udovoljava svim tehničkim uvjetima, s reguliranim grijanjem i hlađenjem ovisno o godišnjem dobu, kontrolom vlage itd..., a sve te sustave isporučile su najbolje hrvatske tvrtke. Prostor stalnog postava muzeja isprepliće se s javnim prostorima koji će služiti raznim društvenim i kulturnim događanjima te programima. Time je postignuta višenamjenska mogućnost u njegovom korištenju. Prostor živi dvostrukim životom, ističe Stanković komentirajući i neobično zalaganje gradonačelnika Garija Cappellija koji je prepoznao jedinstvenost statue i realizirao cje-

Apoksiomena će biti moguće doživjeti iz svih devet prostorija muzeja

Očekuje se da će suvremeni postav, ali i sam Apoksiomen, privući veliki broj ljudi na Lošinj

lokupni projekt izgradnje Muzeja Apoksiomena.

– Uz puno osobnog angažmana prema nadležnim institucijama u Republici Hrvatskoj, uspio je u svojoj želji i cilju da statua bude smještena u mjestu svog pronalaska, dodaje Stanković, a malološinjski gradonačelnik ističe i

značajnu Apoksiomenovu ulogu u razvijanju cjelogodišnjeg turizma.

Turistički adut

– Još 2006. godine započeli smo s destinacijskim brend menadžmentom Lošinja kao »Otoka vitalnosti« polazeći od sporta, zdravlja i vitalnosti

kao dijela kulturnog bogatstva arhipelaga. Kvalitetna suradnja sa stanovnicima, brojni projekti u domeni kulturnog i zdravstvenog turizma te mnogobrojne investicije preduvjeti su za razvoj cjelogodišnjeg turizma što je i prvotni cilj Grada i Turističke zajednice Grada Malog Lošinja, govori gradonačelnik Malog Lošinja Gari Cappelli s kojim se slaže i direktorica Turističke zajednice Grada Malog Lošinja Đurđica Šimičić.

– Ova godina uistinu predstavlja iskorak u kulturnoj ponudi Lošinja. Otvorenje Muzeja Apoksiomena veliki je korak za Lošinj i njegove građane. Jačanjem kulturne ponude otoka vitalnosti te modernim pristupom kulturnom turizmu, uz sportski i zdravstveni, otvaraju se vrata cjelogodišnjem turizmu. Ovo je još jedna stepenica prema kvalitetnijem umrežavanju i to na svjetskoj razini. Spoj zdravlja i kulture sigurno su dobar recept u jačanju našeg gospodarstva i destinacije, smatra Šimičić.

Naime, ova svjetska atrakcija inspirirala je Turističku zajednicu Grada Malog Lošinja da potakne svoje sugrađane, partnere i kompletno gospodarstvo na aktivno uključivanje u promociju Apoksiomena. S ciljem edukacija stanovnika i posjetitelja te njihova upoznavanja s kulturnom baštinom i antičkim naslijeđima Republike Hrvatske i otoka Lošinja, Turistička zajednica Grada Malog Lošinja organizira brojna događanja, edukacije i radionice na temu antike.

APOKSIOMEN NA OTOKU VITALNOSTI

Grad Mali Lošinj i Turistička zajednica prepoznali su potrebu za kreiranjem marketing plana koji bi sadržajno i smisleno oblikovao značajke projekta Apoksiomen te strateški definirao ciljeve promotivnih i prodajnih aktivnosti. Tako je na turističkom vijeću usvojen koncept novog promidžbenog materijala »Apoksiomen na otoku vitalnosti«. Također, spajanjem antike i današnjeg modernizma te kako bi predstavili Lošinj kao destinaciju koja i danas njeguje mnogobrojne vrijednosti njegovane i u antici, u suradnji sa znanstvenim savjetnikom na Institutu za povijest umjetnosti u Splitu, dr. sc. Josipom Belamarićem, ravnateljicom Lošinjskog muzeja, Zrinkom Ettinger Starčić i Irenom Dlakom osmišljena je dodatna edukacija na temu antike za tematske vodiče kao pripremu za Apoksiomenov dolazak. U suradnji s konzultantom Adrijanom Nikolićem pokrenut je projekt Apoksiomenova antička kuhinja što se održava drugu godinu zaredom, a unapređenjem kreativnosti ponude te povezivanjem gastronomije u vrijeme antike i lošinjske gastronomije danas predstavlja dodatnu mogućnost za gastronomsku promociju lokalnih ugostiteljskih objekata. Na inicijativu Turističke zajednice Grada Malog Lošinja osmišljene su antičke kulturne rute Lošinja, zatim antičke rute regije i antička Hrvatska, kako bi gosti na raznim punktovima arhipelaga, regije i države osjetili i doživjeli kompletnu Apoksiomenovu i antičku priču, a Lošinj bio važna točka hrvatskog kulturnog turizma. Također se u suradnji s lošinjskim dječjim vrtićem te osnovnom i srednjom školom u curriculum, uz značajke otoka vitalnosti, ugrađuje kulturna i povijesna baština Lošinja. Kroz različite aktivnosti poput promocije na web stranici, glazbe u antici, antičkom nakitu, klesarskim i umjetničkim radionicama, tematskim manifestacijama, suhozidima i kulturnoj baštini, prirodnoj kozmetici, mirisima i drugim projektima, pronašla poveznica s nekadašnjim životom u antici na prostorima cresko-lošinjskog arhipelaga.